

Niçin Poster?

Selim İnan

C.Ü. Jeoloji Müh. Böl., Kampüs, Sivas

Son yıllarda ülkemizde jeoloji eğitimi veren üniversitelerin sayısında oldukça hızlı bir artış kaydedildiği hepimizce yakinen bilinen bir gerçektir. Bu artışa bağlı olarak ta, her yıl yüzlerce jeoloji mühendisi, çeşitli üniversitelerden mezun olarak, kamu ve özel kuruluşlar ile değişik üniversitelerde araştırma görevlisi olarak çalışma hayatına başlamaktadır. Aralık 1995 ayı itibarıyla Jeoloji Mühendisleri Odasına kayıtlı mühendis sayısı 5941 olup, kayıt dışı mezunlar da (odaya kayıt yaptırmayanlar) bu sayıya dahil edilirse 7000 rakamına ulaşılmaktadır.

Bu oldukça yüksek rakamlarda seyreden jeoloji mühendisleri, çeşitli kamu ve özel kuruluşlar ile üniversitelerde yapmış oldukları araştırmalarını ve sonuçlarını diğer yerbilimcilere sözlü ya da yazılı olarak aktarmaktadırlar. Yazılı aktarmaların bir kısmı çeşitli raporlar şeklinde büyük bir kısmı ise ülkemizde ve yurtdışında yayınlanan dergilerde makaleler şeklinde gerçekleşmektedir. Sözlü aktarmalar ise yine ülkemizde ve yurtdışında düzenlenen ulusal ve uluslararası sempozyum, kongre, konferans, workshop ve seminerlerde bildiri ve poster şeklinde sunulmaktadır.

Bildiri, bir kitle önünde genellikle 15-20 dakikalık bir süre içinde slayt, tepegöz vb. aletler yardımıyla araştırmaların sözlü olarak sunumu anlamına gelmektedir. Her bildirinin bitiminde maksimum 5 dakikalık bir de tartışma bölümü yer alır.

Bu yazının konusunu oluşturan ve sözlüklerde duvar ilanı veya afiş olarak tanımlanan poster ise, çeşitli toplantıların (kongre, sempozyum, seminer vb.) belirli günlerinde minimum 3 saatlik (maksimum 1 gün) bir süre içerisinde uygun boyutlardaki (ortalama 1-2 m) levhalarda araştırma sonuçlarının yazılım ve çizim yoluyla belgelenmesi ve tartışılmasıdır.

Bildiri ve poster sunumlarının avantaj ve dezavantajları karşılaştırıldığında ilginç sonuçların ortaya çıktığı görülmektedir. Örneğin;

1- Bir bildiri sunumunda, başarılı olunabilmesi için, sunan kişi çok iyi hitap veya anlatım gücüne sahip olmalıdır. Sunum yapan kişinin, sürekli olarak dinleyicilerin ilgisini taze tutması, dikkatlerini çekmesi gerekmektedir. Oysa poster sunumunda, zaten tüm dökümanlar ve çizimler pano üzerinde asılı olduğundan böyle bir hitap gücüne sahip olunması zorunlu değildir. Ayrıca poster, dilin getireceği olumsuzluklardan sıyrılmada bir avantaj olduğu kadar, dinleyicinin merakını dinç tutma anlamında da sözlü sunumdan yararlıdır.

2- Bildiri sunumunda, bilgilerin aktarılmasında seçilen yolların ve metodun çok iyi ayarlanması gerekir. Giriş ve diğer bölümlerde sunulacak bilgiler ilişkisiz ve birbirinden kopuk olmamalıdır. Bu şekilde sunulan bir bildiri, dinleyicilerin konuya hakimiyetinde zorluklar çıkarır. Yine poster sunumunda herşey pano üzerinde ve belirli bir sıra dahilinde aktarıldığından böyle bir zorunluluğa gerek kalmayabilir. Anlaşılmayan ve eksik kalan bölümler tekrar okunarak veya posterini sunan kişi ile tartışılarak ortadan kaldırılabilir.

3- Bildiri sunumunda, anlatımda yardımcı olacak şekillerin, tabloların ve fotoğrafların ne zaman slayt ve tepegöz de kullanılacağı belirlenmesi ve sırasının kaçırılmaması son derece önemlidir. Hiçbir zaman atlanılmaması ve belli bir sıra dahilinde birbirini izlemesi gereklidir.

4- Sözlü sunumun diğer bir dezavantajı da zamanın çok kısa olmasıdır. Sunum yapan kişinin 15-20 dakikalık bir süre içinde, tüm bilgileri aktarması zorunludur. Oysa çoğu kez zamanın kısa olması nedeniyle, sunum yapan kişiler bulgularını tam anlamıyla aktarmadan ve çoğu kesimini atlayarak geçiştirmek zorunda kalmaktadırlar. Bildirilerin bir amacı da çeşitli kişilerle bilgi alışverişinde bulunmak olduğu için, tartışma bölümlerinin (5-10 dakika) çok kısa olması nedeniyle, bu amaç çoğunlukla gerçekleşemez. Poster sunumunda böyle bir zorunluluk yoktur. Sunum yapan kişi ile dinleyiciler daha fazla ve ayrıntılı bir biçimde fikir alışverişinde bulunabilir ve tartışma yapabilirler.

5- Sözlü sunumda, sunumu yapacak olan kişinin kıllık ve kıyafeti de önemli bir etken olabilir. Giyim tarzındaki önemli bir farklılık, dinleyicilerin dikkatlerinin o noktaya çekilmesini sağlayacağından başarılı bir sunum gerçekleşmeyebilir. Poster için böyle bir zorunluluk yoktur.

6- Son olarak bildiri sunumunun karanlık bir salonda gerçekleştirildiği düşünülürse, kişilerin dikkatlerinin dağılmasına ve gevşemesine neden olunabilir.

Yukarıda özetlenmeye çalışılan posterin bu kadar avantajlarına karşın, ülkemizde yapılan çeşitli ulusal ve uluslararası sempozyum, kongre, workshoplarda sunulan poster ve bildiri sayıları arasında çok büyük farklılıkların olduğu görülmektedir.

Örneğin Tablo 1, 1978-1996 yılları arasında yapılan Türkiye Jeoloji Kurultayları'nda sunulan bildiri ve poster sayılarını göstermektedir. Tablodan görüleceği üzere, bu zaman dilimi içinde (19 yıl) sunulan toplam bildiri sayı-

sı 1267, poster sayısı ise sadece 12'dir. Poster sunumları bildirilerin oran olarak %0.9'u kadar olup bu da son üç yıl içinde gerçekleşmiştir.

Tablo 1. Türkiye Jeoloji Kurultayları'nda 1978-1996 yılları arasında sunulan bildiri ve poster sayıları.

YIL	BİLDİRİ	POSTER
1978	41	-
1979	30	-
1980	44	-
1981	36	-
1982	60	-
1983	77	-
1984	60	-
1985	83	-
1986	69	-
1987	74	-
1988	65	-
1989	39	-
1990	68	-
1991	62	-
1992	73	-
1993	127	-
1994	154	1
1995	52	3
1996	53	8
Toplam	1267	12

Tablo 2'de ise yine ülkemizde yapılan çeşitli üniversite ve kamu kuruluşları tarafından gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası sempozyum ve kongrelerde sunulan bildiri ve poster sayıları verilmiştir. Tablo 2'de gösterilen toplam 9 kongre ve sempozyumda sunulan bildiri sayısı 533 (%90.2) poster sayısı ise 60 (9.8)'dir. Posterlerin biraz daha fazla olması, yapılan toplantıların uluslararası olma özelliğinden kaynaklanmaktadır. Yine de oldukça düşük bir oran göstermektedir.

Tablo 2. Ülkemizde yapılan ulusal ve uluslararası sempozyum, workshop ve kongrelerde sunulan bildiri ve poster sayılarına örnekler.

Tarih ve Yer	Toplantı Adı	Bildiri Sayısı	Poster Sayısı
1-6 Ekim 1990 İzmir	International Earth Sciences Congress on Aegean Region	122	22
2-5 Eylül 1991 Ankara	Suat ERK Jeoloji Sempozyumu	75	---
9-11 Eylül 1992 Ankara	International Symposium on the Geology of the Black Sea Region	104	17
13-16 Ekim 1992 Adana	International Symposium on Eastern Mediterranean Geology	60	6

15-17 Kasım 1993 Ankara	Hacettepe Üniv. Yerbilimleri 25. Yılı Sempozyumu	54	---
27-30 Eylül 1995 Ankara	VII. Ulusal Kil Sempozyumu	42	---
16-20 Ekim 1995 Trabzon	K.T.Ü. Jeoloji Müh. Böl. 30. Yıl Sempozyumu	114	---
15-17 Nisan 1996 Ankara	Türkiye 11. Petrol Kongresi	98	---
6-8 Eylül 1995 Sivas	Second International Turkish Geology Workshop	64	15
	Toplam	533	60

Buna karşın Avrupa ve dünya ölçeğinde yapılan kongrelerdeki bildiri ve poster sayılarının birbirine çok yakın değerler gösterdiği, hatta poster sayısının daha fazla olduğu Tablo 3'de açıkça görülmektedir. Tablo 3'de son dört toplantıda toplam olarak 8030 (%48.4) bildiri, 8580 adet de (51.4) poster sunulduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 3. Dünya ve Avrupa Jeoloji Kongreleri'nde sunulan bildiri ve poster sayıları.

Tarih ve Yer	Toplantı Adı	Bildiri	Poster
4-8 Nisan 1993 Strasbourg/France	EUG VII Avrupa Jeoloji Kongresi	1200	1200
9-13 Nisan 1995 Strasbourg/France	EUG VIII Avrupa Jeoloji Kongresi	1320	1300
24 Ağus-3 Eylül 1992 Kyoto/Japan	29th International Geological Congress	2710	3030
4-14 Ağus 1996 Beijing/China	30th International Geological Congress	~2800	~3050
	Toplam	8030	8580

Her üç tablo da incelendiği takdirde ülkemizde yapılan ulusal ve uluslararası toplantılardaki poster sayısının çok düşük seviyelerde yer aldığı açıkça görülür. Buna karşın poster sunumunun daha önceki paragraflarda anlatılan avantajları dikkate alındığında sayının bu kadar düşük olmasının nedenlerini anlamak oldukça güçtür. Kanımızca bu nedenlerin başında geleneksel toplum yapımızdan kaynaklanan tutuculuk gelmektedir. Her yetişen yeni neslin bir öncekini kopye etmekte ve yeni bir arayışın içinde olmadığı bu olguyu kuvvetlendirmektedir. İkinci olarak çoğu yerbilimcinin düşüncesinde yer alan fikir, poster sunumunun bildiri kadar dikkati çekmediği gibi bir görüştür. Bunun yanlış olduğu yapılan Dünya ve Avrupa kongrelerindeki poster sayıları açıkça kanıtlanmaktadır. Üçüncü neden ise poster hazırlanmasının zaman aldığı gibi bir düşünce yapısı olabilir. Dör-

düncü neden ise yurt dışında yapılan çeşitli bilimsel aktivitelere katılım oranındaki düşüklükten kaynaklanabilir. En son olarak da, ülkemizde kongre ve sempozyumları düzenleyen kuruluşların postere gereken önemi vermemesi, yeterli ve uygun zaman ayırmaması bir neden olarak karşımıza çıkabilir.

Tüm bunlara karşın ülkemizdeki jeoloji eğitim ve araştırmaların düzeyini Avrupa düzeyine ulaştırmak için bildiri kadar poster sayılarında artırılması gerekmektedir. Poster sayılarının arttırılabilmesi için bazı önlemlerin alınması ve acil olarak uygulamaya geçilmesi gerekir. Bu önlem ve öneriler aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır.

1- Üniversitelerdeki öğretim üye ve yardımcıları ile araştırma görevlilerinin, poster yapımında ve hazırlanmasında öncülük etmeleri.

2- Yurtiçinde düzenlenecek olan kongre ve sempozyumlarda özel poster programlarının hazırlanması ve

poster sunumu sırasında herhangi bir bildirinin veya oturumun yapılmaması

3- Özellikle Türkiye Jeoloji Mühendisleri Odası başkanlığında, her yıl düzenlenen Türkiye Jeoloji Kurultayları'nda en güzel poster seçiminin yapılması ve gerektiğinde teşvik edici ödüller verilmesi

4- Poster sunumu için toplantılarda özel salonların hazırlanması

5- Bildiri sunumlarında bir oturum başkanı ve yardımcıları oluyorsa, aynı şekilde poster sunumları için de, poster sunumlarının ciddi bir biçimde yapılması ve kontrolü amacıyla poster oturumu başkanı ve yardımcıları seçilmelidir.

6- Düzenleyici kuruluşların özellikle genç meslektaşlarımızın hevesini kırmamak ve deneyimlerini arttırmak amacıyla gerektiğinde bildiri başvurularını reddetmek yerine poster olarak kabul etmeleri yararlı olacaktır.